

Prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău
Judecător: N. Corcea
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, V. Negru, E. Fistican

Dosarul nr. 3ra-109/17

Î N C H E I E R E

22 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Maria Ghervas, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Consiliul municipal Chișinău,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău și Fundației „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova”, intervenient accesoriu Primăria municipiului Chișinău, privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, a fost casată hotărârea Judecătoria Centru mun. Chișinău din 22 septembrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri,

c o n s t a t ă

La 13 martie 2015, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Fundația „Inițiativa Pedagogică Waldorf-Moldova”, cu privire la contestarea actului administrativ și anularea contractului de locațiune.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la data de 04 decembrie 2014, Consiliul municipal Chișinău a adoptat decizia nr. 10/22-11 prin care a transmis în locațiune Fundației „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova”, pe un termen de trei ani, fără drept de privatizare, încăperea nelocuibilă nr. 42, cu suprafața de 20,0 m. p. din incinta Liceului teoretic experimental „Waldorf” (cu grupe de grădiniță) din str. Studenților 11 (etajul 3), avînd destinația de sediu.

Indică că, în conformitate cu art. 64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat controlul sub aspectul legalității deciziei menționate și consideră că, aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

Menționează reclamantul că, în conformitate cu art. 68 din Legea privind administrația publică locală, prin notificarea nr. 1304/OT4-56 din 14 ianuarie 2015 a solicitat Consiliului municipal Chișinău anularea deciziei menționate ca fiind emisă

contrar legislației, însă în termenul prevăzut de lege nu a primit răspuns.

Relevă că, la adoptarea deciziei contestate, pârâtul a ignorat prevederile art.77 alin. (2), (3) și (5) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și art. 9 alin. (2) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, iar procedura licitării dreptului de locațiune urma a fi petrecută în conformitate cu Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 136 din 10 februarie 2009, care stabilește că, organizarea și desfășurarea licitației este condiționată de prioritatea prețului maxim propus și liberul accesului a tuturor doritorilor de a obține dreptul la locațiune a încăperii nelocuibile cu suprafața de 20,0 m. p. din incinta Liceului teoretic experimental „Waldorf” din str. Studenților 11.

Indică că, la adoptarea deciziei menționate, Consiliul municipal Chișinău urma să țină cont și de prevederile pct. 3.1 și 3.1.1 din Regulamentul gestionării clădirilor, construcțiilor și încăperilor cu altă destinație, decât cea locativă-proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 4/11 din 26 septembrie 2003, precum și de prevederile pct. 4.3 din Regulamentul licitațiilor pentru obținerea dreptului de locațiune a încăperilor aflate în gestiunea Consiliului municipal Chișinău nr. 6/25 din 18 februarie 2004.

Potrivit pct. 23 din Regulamentul cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate în locațiune prin negocieri directe, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 483 din 29 martie 2008, autoritatea abilitată poate accepta darea bunurilor neutilizate în locațiune prin negocieri directe, atunci când închirierea lor nu a fost solicitată la o licitație, când cheltuielile de organizare a licitațiilor nu sunt justificate (nu sunt acoperite de chiria pe 6 luni).

Solicită reclamantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/22-11 din 04 decembrie 2014 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Studenților 11 (etajul 3) Fundației „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova”.

La 13 mai 2015, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată suplimentară privind majorarea pretențiilor, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/22-11 din 04 decembrie 2014 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Studenților 11 (etajul 3) Fundației „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova” și a contractelor de locațiune încheiate în baza acestei decizii (f.d. 23).

La 22 mai 2015, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de concretizare a cererii suplimentare, indicând în calitate de pârât Consiliul municipal Chișinău, iar Fundația „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova” în calitate de copârât. A solicitat anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/22-11 din 04 decembrie 2014 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Studenților,11 (etajul 3) Fundației „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova” și a contractului de locațiune încheiat în baza acestei decizii (f.d. 48).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 iunie 2015, s-a dispus atragerea în proces a Primăriei municipiului Chișinău în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 55).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 22 septembrie 2015, s-a

respins integral ca fiind tardivă, cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău și Fundației „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova”, intervenient accesoriu Primăria municipiului Chișinău, cu privire la anularea deciziei și contractului de arendă (f.d. 83, 91-94).

Prima instanță a reținut că, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat prin notificarea nr. 1304/OT4-56 din 14 ianuarie 2015, a solicitat Consiliului municipal Chișinău abrogarea deciziei nr. 10/22-11 din 04 decembrie 2014 (f.d. 7), iar la data de 28 ianuarie 2015, Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului municipal Chișinău a dat răspuns la notificarea enunțată, care a fost primit de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la data de 29 ianuarie 2015 (f.d. 38), însă cererea de chemare în judecată a fost depusă de ultimul la data de 13 martie 2015, adică cu omiterea termenului de 30 de zile prevăzut la art. 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și art. 68 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016, s-a respins apelul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 22 septembrie 2015 (f.d. 121-128).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 mai 2016, a fost admis recursul declarat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată (f.d. 149-154).

Instanța de recurs a menționat că, în raport cu terții autoritatea împuternicită să îndeplinească acte juridice în privința patrimoniului său este Consiliul mun. Chișinău, totodată pe interior ea este organizată structural în subdiviziuni funcționale care sprijină procesul de lucru a autorității publice locale, fără a-i afecta atribuțiile legale exclusive. Răspunsul Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale din 28 ianuarie 2015 nu poate fi considerat unul emanat de Consiliul mun. Chișinău or, subdiviziunea dată face parte din componența Primăriei mun. Chișinău, nu posedă personalitate juridică distinctă și autonomă, nu poate din nume propriu și nici nu a fost delegată de autoritatea publică locală reprezentativă a mun. Chișinău să ofere răspuns la solicitări care vizează atribuțiile exclusive ale entității menționate.

Spectrul funcțiilor Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale poate consta în întocmirea unor proiecte de decizii sau răspunsuri la cereri/demersuri care ulterior sunt semnate de Consiliul mun. Chișinău însă această situație nu se atestă în speța dată în cadrul căreia răspunsul la cererea prealabilă formulată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat este acordat de o subdiviziune a Primăriei mun. Chișinău - Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale care nu este autoritatea ce a emis decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 10/22-11 din 04 decembrie 2014, contestată de reclamantă.

Astfel instanța de recurs a reținut că, instanțele inferioare nu au examinat multiaspectual circumstanțele importante ale pricinii, în particular legalitatea răspunsului Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale din 28 ianuarie 2015 care au dus la aplicarea eronată a prevederilor speciale prevăzute de

art. 68 alin. (4) din Legea privind administrația publică locală, or, pornind de la faptul că, la caz nu se regăsește un răspuns la cererea prealabilă oferit de Consiliul mun. Chișinău care a emis actul administrativ disputat în speță conform art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, fiind prezentă situația tăcerii autorității publice locale susceptibilă să deschidă calea contestării în ordinea contenciosului administrativ de 60 de zile.

După rejudecarea pricinii, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, a fost casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 22 septembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care (f.d. 170-178):

-S-a admis acțiunea înaintată de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău privind contestarea actului administrativ;

-S-a anulat decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 10/22-11 din 04 decembrie 2014 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Studenților 11 (etajul 3) Fundației „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova”.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. 70 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, care reglementează expres că, înstrăinarea, concesionarea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege. Art. 77 alin. (5) al Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, înstrăinarea, concesionarea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege.

Astfel, procedura licitării dreptului de locațiune a încăperilor urma a fi petrecută în conformitate cu Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 136 din 10 februarie 2009, care prevede că organizarea și desfășurarea licitației este condiționată de: prioritatea prețului maxim propus.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că, decizia nr. 10/22-11 din 04.12.2014 „Cu privire la darea în locațiune a unei încăperi din str. Studenților, 11 (etajul 3), Fundației „Inițiativa pedagogică Waldorf-Moldova” contravine prevederilor legislației în vigoare. Or, procedura licitării dreptului de locațiune urma a fi efectuată în conformitate cu Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136 din 10.02.2009, care stabilește că organizarea și desfășurarea licitației este condiționată de accesul liber al tuturor doritorilor și prioritatea prețului maxim propus.

Totodată instanța de apel a reținut că, conform prevederilor pct. 23 din Hotărârea Guvernului nr. 483 din 29 martie 2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, autoritatea abilitată poate accepta darea bunurilor neutilizate în locațiune prin negocieri directe, atunci când închirierea lor nu a fost solicitată la o licitație, când cheltuielile de organizare a licitațiilor nu sînt justificate (nu sînt acoperite de chiria pe 6 luni), ceea ce în prezenta speță nu s-a constatat.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 19 decembrie 2016, în termenul

prevăzută de lege, reprezentantul Consiliului municipal Chișinău Ursachi Andrian (în baza procurii nr. 07-118/35 din 16.08.2016 valabilă pînă la 31.12.2016, specialist principal în Secția asistență juridică), a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2016 cu menținerea hotărîrii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 22 septembrie 2015.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, decizia fiind adoptată cu încălcarea esențială a normelor de drept.

La 16 ianuarie 2017 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitînd respingerea acestuia.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcînd în mod flagrant regulile de apreciere a probelor

stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Maria Ghervas

Ion Druță